

6. Veľkonočná nedeľa A, Jn 14, 15 - 21

Dnešná liturgia nám dáva možnosť vypočúť si ďalšiu časť z Ježišovho testamentu, ktorý sme začali čítať minulý týždeň. Ešte stále sa **nachádzame vo večeradle a prichádza okamih odlúčenia. Vieme veľmi dobre, aké vie byť** odlúčenie od osoby, ktorú milujeme, bolestné. Ježišovo odlúčenie je dobre pripravené, pretože On vie, že inak by mohlo nechať hlboké rany po celý zvyšok života. Ježiš chce pripraviť apoštolov tak, aby mohli pokračovať ďalej v plnosti ich životov aj bez jeho fyzickej prítomnosti.

Apoštolom zveril veľkú úlohu: zmeniť svet, pričom oni dobre vedia, že sami nie sú schopní dosiahnuť to. Ved' už teraz sú ako spoločenstvo oslabení, pretože sa od nich oddelil jeden z nich, a to priamo z večeradla. Musia ísť ohlasovať krásu Božej tváre, ktorú videli v Ježišovi z Nazareta. Boh je dobrý a miluje všetky svoje deti bezvýhradne a očakáva, že aj my budeme schopní milovať tak, ako on – teda aj svojich nepriateľov. Je to veľká úloha a apoštoli sa cítia slabí, krehkí a Ježiš ich necháva. Pýtajú sa teda medzi sebou, ako môžu naplniť túto misiu, ktorá im bola zverená.

Okolo konca 1. storočia, keď sv. Ján píše svoje evanjelium, kresťanská komunita prekonala už niekoľko skúšok a prenasledovaní. Ján napísal tento text pre kresťanov v malej Ázii. Je to čas skúšok, ale aj odpadu, o čom viac hovorí *Kniha Zjavenia*. Kresťania sú vytláčaní zo spoločnosti, vylúčení zo synagóg, sú nespravodlivo súdení, zneužívajú sa ich právomoci. Evanjelista sám píše: „*Ja, Ján, váš brat a spoločník v súžení, v kráľovstve i vo vytrvalosti v Ježišovi, bol som pre Božie slovo a Ježišovo svedectvo na ostrove, ktorý sa volá Patmos.*“ (Zjv 1, 9). Sme teda v čase, keď sme všetci rozomieľaní. Ako sa dá prežiť tento okamih? Vidíme, že Ján chce práve v kontexte prenasledovania a zastrahovania predstaviť kresťanom svojich komunit slová svojho Majstra, ktoré dali aj apoštolom odvahu a upokojenie v čase Veľkej noci, keď museli prekonať skúšku z bolesti smrti Ježiša.

Avšak, tieto Jánove slová boli napísané aj pre nás. Jedna zo skúšok, ktorú dnes každý úprimne veriaci zakusuje, je dojem, že je sám. Ľudia, ktorí sú okolo neho, tak rozmýšľajú a správajú sa podľa odlišných kritérií a hodnôt. Ak začne hovoriť o odpustení, nehe, čistote, zriekaní sa, či o obetách ... čo sa stane? Taký človek sa stane vylúčený alebo priamo vysmiaty. Kresťan vie, že je to nevyhnutné, aby sa tak stalo. Prečo? Pretože logika sveta je nekompatibilná s evanjeliom. Neskôr to povie sám Pán v rámci svojho testamentu: „*Ak vás svet nenávidí, vedzte, že mňa nenávidel prv ako vás. Keby ste boli zo sveta, svet by miloval, čo je jeho, ale preto, že nie ste zo sveta, že som si vás ja vyvolil zo sveta, svet vás nenávidí. Spomeňte si na slovo, ktoré som vám povedal: Sluha nie je väčší ako jeho pán. Ak mňa prenasledovali, budú prenasledovať aj vás; ak zachovávali moje slovo, budú zachovávať aj vaše.*“ (Jn 15, 18- 20)

Teda ak sa v obdobných situáciách prenasledovania a útlaku ocitneme aj my, je pre nás nevyhnutné nechať vstúpiť do našich srdc nasledujúce slová Ježiša:

„Ak ma milujete, budete zachovávať moje prikázania. A ja poprosím Otca a on vám dá iného Tešiteľa, aby zostal s vami naveky – Duchu pravdy, ktorého svet nemôže prijať, lebo ho nevidí, ani nepozná. Vy ho poznáte, ved' ostáva u vás a bude vo vás.“

Žiaľ, my máme len jedno sloveso pre podstatné meno *láska*, a to *milovať*. Gréci majú najmenej štyri slovesá. Jedno z nich je *agapan*, ktoré je použité práve na tomto mieste textu evanjelia. O akú formu vyjadrovania lásky sa vo vyjadrení slova „*agapan*“ jedná? *Agapan* je láska dávajúca, zostupujúca, nezištná. Je to láska toho, kto nemyslí na seba samého, nemyslí na svoje výhody alebo zisky, ktoré môžu prísť v dôsledku jej preukazovania. Myslí len na to, aby bola prijatá dôstojne v súlade s cieľom, na ktorý je určená. Vtedy dáva celý svoj potenciál do toho, aby sa darovala – až po darovanie života. Dokonca, aj keď sa jedná o lásku k nepriateľovi, *agapeon* umožňuje byť vždy krok vpred. Dáva celú svoju silu do darovania života. Je to práve takéto sloveso *agapeon*, ktoré má charakterizovať život učeníka Ježiša Krista. Žiť ako učeník Ježiša Krista znamená milovať formou *agapeon*. Kto nemiluje týmto spôsobom, tak vegetuje; nežije ako človek. Byť človekom znamená milovať.

Slovo *agapé* sa nachádza v Novom zákone 259 krát. V samotnom testamente Ježiša, ktorý tvorí celých 5 kapitol evanjelia sv. Jána, je podstatné meno *láska* a sloveso *milovať* použité 26 krát. Je to veľa, a tým sa chce povedať niečo o dôležitosti odkazu, ktorý Ježiš chce, aby zostal v srdci jeho učeníkov.

Čo znamená slovo láska? Nie je to emócia, ktorú zakusujeme v srdci, keď sa zamilujeme. Nie! To, čo sa rodí v mojom srdci, keď sa zamilujem, je láska v stupni *eros*. Je to veľmi dôležitá a pekná súčasť lásky. Je to podnet, ktorý ma pohýna pritiahnúť, „*privlastniť*“ si toho druhého. Ale povedali sme, že *agapeon* znamená nehľadať toho druhého pre vlastné obohatenie, ale hľadať to, ako ja môžem pomôcť druhému žiť a darovať jemu svoj život.

V tomto momente Ježiš žiada lásku k nemu. Môže nás to prekvapiť, pretože je to istý druh odplaty (návratu), čo by podľa toho, čo sme si práve povedali, nemalo byť prítomné v láske *agapeon*. V Ježišovom testamente sa avšak zmienka takejto spätnej väzby nachádza 4 krát: „*Ak ma milujete, budete zachovávať moje prikázania*“ „*Kto má moje prikázania a zachováva ich, ten ma miluje.*“ „*Kto ma miluje, bude zachovávať moje slovo.*“ „*Kto ma nemiluje, nezachováva moje slová*“ Nie je to teda náhoda. Je to prvý krát, ako Ježiš hovorí takýmto spôsobom. Čo to znamená milovať Jeho? Nie je to egoistická požiadavka? Nie je to *eros*? Chce, aby sa všetko vrátilo k nemu? Nie! Vyvolať si Jeho a s tým aj jeho ponuku života znamená spojiť vlastný život s Jeho životom. To isté sa stane, keď sa nevesta oddá svojmu ženíchovi a nechce iných milencov, pretože jej srdce je napojené len na jej ženícha, s ktorým harmonizuje všetky svoje plány života. To je láska, ktorú Ježiš žiada. Harmonizuj svoj život s mojím životom.

Dnes nás Ježiš pozýva tešiť sa tomu, že sme zahrnutí do Jeho života, do Jeho plánov. Koľko sme vo svojom živote disponovaní počítat' s Ním? On hovorí, ja staviam celý svoj život na *agapé*. Robím zo svojho života dar pre Teba, aby si Ty bol schopný stavať svoj život na tejto mojej ponuke.

„*Ak ma milujete, budete zachovávať moje prikázania.*“ Pozrime sa na tieto slová. Ak by sme počuli tieto slová z úst zamilovaného človeka o požiadavke nejakých pravidiel, tak by sa nám mohlo zdať, že je to proti pravej láske. Nepáči sa nám, keď sa vraví o prikázaniach, o pravidlách. Predsa ten, kto je zamilovaný nikdy takto nehovorí. My sme v kontexte lásky, nie zamestnávateľa a zamestnanca, ktorému má byť vyplatená mzda, a preto si zamestnávateľ môže určovať aj podmienky a pravidlá. Čo má Ježiš v úmysle povedať *prikazmi*, ktoré sú *jeho*? Ježiš nikdy nehovoril o povinnosti poslúchať ho. Nikdy dokonca nepovedal ani to, že sa musí poslúchať Boh. Keď Ježiš používa príkazy vyžadujúce poslušnosť, neaplikuje ich na ľudí, ale rozkazuje duchom, vetru, rozbúrenému moru, a tieto musia poslúchať, a skutočne ho aj

poslúchajú. Sú to sily zla, ktoré musia poslúchať – nikdy nie človek. Dokonca slovo poslušnosť sa v evanjeliách ani nikde nenachádza! Človek nie je povolaný *poslúchať* Boha, ale *pripodobniť sa* Otcovi nebies, žiť v harmónii so životom, ktorý mu dal Otec, a život Otca to je *agapan* – dávajúca sa láska, ktorá myslí na dobro a plnosť šťastia toho druhého. Teda nejedná sa o poslušnosť príkazom, ale udržať pripravenosť srdca počúvať Boží život – hlas Božieho Ducha, ktorý Ti hovorí v každom okamihu, ako teraz môžeš zjaviť svoju lásku.

Poslušnosť navyše obsahuje aj vzťah podriadenosti, a to je nezlučiteľné s láskou. Je to podobnosť, ktorá nás núti rásť. V Ježišovi je podobnosť Otcovi dokonalá. On stále poslúchal (načúval) Otcovi, čo zodpovedá jeho identite Božieho Syna. Takáto poslušnosť sa vyžaduje aj od nás. Nie vonkajšie príkazy, ale náš život Božích detí. Môžeme teda parafrázovať žiadosť Ježiša, aby sme ho milovali napr. takto: *Ak ma miluješ, pozoruješ môj život a staneš sa takým ako ja.* Je teda iba jeden jediný príkaz – ten Ježišov. Je to hlas Ducha, ktorý je aj tvojou identitou Božieho dieťaťa. Ježiš dokonca povedal: *„Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vy vzájomne milovali, ako som ja miloval vás. Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať.“* (Jn 13, 34-35)

„Budete zachovávať moje prikázania.“ Prečo Ježiš hovorí o prikázaniach v množnom čísle? On sám sa riadi iba jediným príkazom, ktorému sám bol poslušný – príkazu Božieho života lásky – a teraz hovorí o prikázaniach. Dôvod je v tom, že tento jediný príkaz sa zjavuje v mnohorakosti prejavov. Vskutku, láska sa vyjadruje v každom jednotlivom skutku tu a teraz podľa toho, čo nás povoláva uskutočniť jediný príkaz. Snáď v niektorom okamihu ma povoláva pomôcť chorému, možno samotný chorý je voči mne nespravodlivý, ale jediný príkaz mi hovorí, že musím načúvať hlasu, ktorý prichádza z Božieho synovstva. V inom okamihu ma pozýva ujať sa starostlivosti o niekoho, kto je v núdzi, alebo zriecť sa niektorého môjho práva, pretože iný má väčšiu potrebu ako ja. Hľa, jediný príkaz sa teda v rôznych situáciách prejavuje rôzne – a preto Ježiš hovorí v množnom čísle: *moje prikázania.*

Sv. apoštol Pavol hovoril vo svojom hymne na lásku, že láska vie prispôbiť činnosť človeka akejkol'vek situácii, vie rozlíšiť, ako v každej situácii urobiť to, čo chce Duch. Hľa, ako jediný príkaz môže premeniť našu pozornosť na akékoľvek požiadavky lásky brata.

V tomto kontexte lásky Ježiš hovorí o inom Tešiteľovi. Slovo Tešiteľ v latinčine je ad-vocatus t. j. „volaný blízko“. Aká je úloha Advokáta? Obhájiť nás pred tým, kto na nás útočí. Ak nás chce niekto obviňovať, zatvoriť do žalára, aj keď sme nevinní, prichádza advokát, ktorý nás chráni. Ježiš hovorí o inom Tešiteľovi. On sám bol prvý Tešiteľ. On, ktorý bol po boku svojich apoštolov. A teraz je ďalší Tešiteľ, ktorý bude pokračovať v tomto diele a vykoná tú istú misiu, akú mal Ježiš. Aká je ochranná misia Tešiteľa? Pred kým nás chráni? Určite nie pred Nebeským Otcem, ktorý nás chce potrestať za naše hriechy. Nie!!! Protivník je ten, kto mi chce odobrať život. Kto nechce, aby som žil ako skutočný človek. Kto je tento nepriateľ? Je to Zlý. Je to mentalita tohto sveta – tá sila, ktorá Ťa núti myslieť na seba samého a nezaujímaj sa o druhého. Teda je to opak lásky, ktorú Ježiš ponúka.

„Tešiteľ zostane s Vami naveky“, je to verný spoločník. Kto je tento spoločník, ktorý je stále s nami a ktorý nás stále chráni pred tými silami, ktoré nám chcú odňať život? Dovoľte mi spomenúť jednu skúsenosť, ktorú môžeme mať všetci: Ak odpustím niekomu, kto mi urobil veľkú nepravosť. Mohol by som ho to nechať zaplatiť, ale nechcem s ním takto jednať, nemám túžbu vidieť ho trpieť, a teda neurobím to. Ten, kto je vedený logikou tohto sveta, mohol by ma označiť za slabocha, za neschopného vymôcť si spravodlivosť. Avšak syn Boží, ktorý je vo

mne, tak mi hovorí: „*Gratulujem, si skutočné Božie dieťa!*“ Ak sa zriekneš povýšenia v práci za cenu urobenia kompromisov vo svojom svedomí, pravdepodobne Ťa označia za naivného a hlupáka. Ale, keď príde večer a zostaneš sám so sebou, počuješ hlas vo vnútri a ten ti povie: „*Gratulujem, dnes si bol skutočným (pravdivým) človekom*“. Tento hlas je hlasom Ducha, ktorý je stále s nami a chráni nás od toho nepriateľa, ktorým je svetácka mentalita privádzajúca nás nie k láske, ale zameraniu sa na seba samých. Môžeš sa cítiť vylúčený z istého kruhu svojich priateľov, môžeš sa cítiť sám – opustený, obvinený svetáckosťou z čudáctva a zosmiešnený. Vtedy Ťa tento Tešiteľ obháji.

Je to *Duch Pravdy*. Čo to znamená? To neznemá, že On nehovorí žiadne klamstvá, ale že je to Duch, ktorý Ti umožňuje byť opravdivým (skutočným) človekom. Už sme povedali, že ak nemiluješ (*agapeon*), nie si opravdivý človek. Nasledujú slová útechy, ktoré Ježiš adresuje apoštolom, ktorí sa nevyhnutne niekedy budú cítiť sami, stratení medzi tými, ktorí uprednostňujú nasledovať ponuku sveta:

Nenechám vás ako siroty, prídem k vám. Ešte chvíľku a svet ma už neuvidí, ale vy ma uvidíte, lebo ja žijem a aj vy budete žiť. V ten deň spoznáte, že ja som v svojom Otcovi, vy vo mne a ja vo vás. Kto má moje prikázania a zachováva ich, ten ma miluje. A kto miluje mňa, toho bude milovať môj Otec; aj ja ho budem milovať a zjavím mu seba samého

Nenechám vás ako siroty, prídem k vám. Nehovorí *vrátim sa k vám*, ale *prídem k vám*. Ak stratím priateľa, tak zostanem sám. Už nie som priateľom, pretože stratím toho druhého. Teda je aj niečo zo mňa, čo sa stratilo. Ak nevesta stratí ženícha, tak sa stáva vdova, sirota. Ak syn stratí otca – už nie je syn, ale sirota. Keď Ježiš opúšťa tento svet, jeho apoštoli sa boja, že zostanú sirotami. Chýba majster a učiteľ, tak už nie sme viac učenici – mení sa naša identita. Ježiš im ale hovorí: *Nenechám vás ako siroty*. Toto sa nestane. *Ja prídem k vám*. Stane sa niečo neslýchané, čo sa nestáva zvyčajne. Ocitnete sa zahrnutý do mojej prítomnosti oveľa viac, pravdivejšie, ako ste ju zakusovali počas troch rokov, ktoré ste žili vedľa mňa. *Ja prídem k vám. Svet ma viac neuvidí.* Svet a jeho svetáckosť vidí iba hmotné, overiteľné veci. Pre svet Ježiš skončil zle – v hrobe. Vy však ma naďalej budete vidieť, pretože ja budem živý a vy budete žiť. Žiť, ako sme povedali pred chvíľou, znamená milovať (*agapeon*). Nemilovať znamená vegetovať – čo môže byť pekné, ale ak nedospejem k životu lásky (*agapeon*), nie som naplno človekom. *Vy budete žiť, pretože budete zahrnutí, do toho istého života, ktorý zjednocuje mňa s Otcom. Tento istý život bude odovzdaný Vám skrze dar Božieho Ducha. Moja prítomnosť teda nebude vonkajšie priateľstvo – tak ako ste to doteraz pociťovali, ale bude to život úplného a dokonalého spoločenstva, ale nielen so mnou, ale aj s Nebeským Otcem.*

Keď nezabudneme na toto posolstvo, ktoré nám Ježiš nechal vo svojom testamente, vtedy všetko v našom živote zmení perspektívu. Vidíme, aký je náš cieľ – nielen v zmysle toho, ako to všetko v našom živote skončí, ale čo sa práve teraz deje v nás. Sme zahrnutí s Kristom do života Boha. Skutočný život je toto – ostatok je lož.